A TÖRVÉNYSZÉK ÍTÉLETE (nyolcadik tanács)

2011. június 16. *

A T-211/08. sz. ügyben,

a **Putters International NV** (székhelye: Cargovil [Belgium], képviseli: K. Platteau ügyvéd)

felperesnek

az **Európai Bizottság** (képviselik: A. Bouquet és F. Ronkes Agerbeek, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

az EK [81.] cikk és az EGT-megállapodás 53. cikke szerinti eljárás[ban] (COMP/38.543 – „nemzetközi költöztetési szolgáltatások”-ügy) 2008. március 11-én hozott C (2008) 926 végleges bizottsági határozat részleges megsemmisítése iránti kérelem, valamint másodlagosan a felperesre kiszabott bírság törlése vagy csökkentése iránti kérelem tárgyában,

* Az eljárás nyelve: holland.

A TÖRVÉNYSZÉK (nyolcadik tanács),

tagjai: S. Papasavvas, elnökként eljárva, N. Wahl és A. Dittrich (előadó) bírák,

hivatalvezető: J. Plingers tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2010. május 6-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

A tényállás

1. *A jogvita tárgya*

1 Az EK [81.] cikk és az EGT-megállapodás 53. cikke szerinti eljárás[ban] (COMP/38.543 – „nemzetközi költöztetési szolgáltatások”-ügy) 2008. március 11-én hozott C (2008) 926 végleges bizottsági határozat (a továbbiakban: határozat) szerint, amelynek összefoglalóját az *Európai Unió Hivatalos Lapjának* 2009. augusztus 11-i számában (HL C 188., 16. o.) tették közzé, a felperes, a Putters International NV az árak közvetlen vagy közvetett rögzítésére, a piac felosztására és a közbeszerzési eljárás manipulálására irányuló kartellben vett részt a nemzetközi költöztetési szolgáltatások

piacán Belgiumban. Az Európai Közösségek Bizottsága előadja, hogy a kartell csaknem 19 éven keresztül (1984 októberétől 2003. szeptemberéig) működött. Tagjai rögzítették az árakat, hamis árajánlatokat (úgynevezett „látszatárajánlatokat") tettek az ügyfeleknek, és egy pénzügyi kompenzációs rendszer (a továbbiakban: jutalékok) révén kölcsönösen kártalanították egymást az elutasított ajánlatokért.

2. *A felperes*

2 A Putters International (a továbbiakban: Putters vagy felperes) 1997. január 9. óta részvénytársaság formájában működik. A 2006. december 31-én lezárt pénzügyi évben a Putters 3 950 907 euró konszolidált világméretű forgalmat ért el.

3. *A közigazgatási eljárás*

3 A határozat szerint a Bizottság hivatalból indította meg az eljárást, mivel olyan információkkal rendelkezett, amelyek szerint egyes, a nemzetközi költöztetések ágazatában tevékenykedő belga társaságok olyan megállapodásokban vettek részt, amelyek az EK 81. cikkben foglalt tilalom hatálya alá eshetnek.

4 Így az [EK 81.] és az [EK 82.] cikk végrehajtásáról szóló első, 1962. február 6-i 17. tanácsi rendelet (HL 13., 204. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 3. o.) 14. cikkének (3) bekezdése alapján 2003 szeptemberében az Allied Arthur Pierre NV, az Interdean NV, a Transworld International NV és a Ziegler SA társaságnál be nem jelentett vizsgálatokat végeztek. E vizsgálatokat követően az Allied Arthur Pierre a kartellügyek esetében a bírságok alóli mentességről és a bírságok csökkentéséről szóló

bizottsági közlemény (HL 2002. C 45., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 155. o.; a továbbiakban: 2002. évi engedékenységi közlemény) alapján mentesség, illetve a bírság csökkentése iránti kérelmet nyújtott be. Az Allied Arthur Pierre elismerte a jutalékokra és a látszatárajánlatokra vonatkozó megállapodásokban való részvételét, felsorolta a részt vevő versenytársakat, többek között egy a Bizottság szervezeti egységei által korábban nem ismert versenytársat, és a szóbeli nyilatkozatait megerősítő dokumentumokat nyújtott be.

5 Az [EK] 81. és [EK] 82. cikkben meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló, 2002. december 16-i 1/2003/EK tanácsi rendelet (HL 2003. L 1., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 205. o.) 18. cikke alapján írásban több tájékoztatáskérést intéztek a versenyellenes megállapodásokban részt vevő vállalkozásokhoz, a versenytársakhoz, valamint egy szakmai szervezethez. A kifogásközlést 2006. október 18-án fogadták el, és több társasággal közölték. A kifogásközlésre valamennyi címzett válaszolt. Képviselőik – az Amertranseuro International Holdings Ltd, a Stichting Administratiekantoor Portielje, a Team Relocations Ltd és a Trans Euro Ltd képviselői kivételével – éltek a Bizottság aktájában foglalt dokumentumokba való betekintési jogukkal, amely dokumentumok kizárólag a Bizottság helyiségeiben voltak hozzáférhetők. A betekintést 2006. november 6. és 29. között tették lehetővé számukra. A meghallgatásra 2007. március 22-én került sor.

6 A Bizottság 2008. március 11-én elfogadta a határozatot.

4. *A megtámadott határozat*

7 A Bizottság azt állítja, hogy a határozat címzettjei, köztük a felperes, a nemzetközi költöztetési szolgáltatások ágazatában Belgiumban kartellben vettek részt, illetve felelősek azért. A kartell résztvevői legalább 1984-től 2003-ig rögzítették az árakat, felosztották egymás között az ügyfeleket, és manipulálták a közbeszerzési eljárásokat. Ennélfogva elkövették az EK 81. cikk egységes és folyamatos megsértését.

8 A Bizottság szerint az érintett szolgáltatások magukban foglalják mind a természetes személyek – azaz magánszemélyek, valamint vállalkozások, illetve közintézmények alkalmazottai – javainak, mind pedig a vállalkozások, illetve közintézmények javainak költöztetését. E költöztetések jellemzője, hogy Belgium jelenti azok kiindulási, illetve célpontját. Figyelemmel továbbá azon tényre, hogy a kérdéses, nemzetközi költöztetéssel foglalkozó társaságok mindegyike Belgiumban rendelkezik székhellyel, és a kartell Belgiumban folytatta tevékenységét, a Bizottság megállapította, hogy a kartell földrajzi központja Belgium.

9 A Bizottság a nemzetközi költöztetési szolgáltatások területén Belgiumban létrejött kartell résztvevőinek összesített forgalmát a 2002-es évre vonatkozóan 41 millió euróra becsülte. Mivel az ágazat méretét körülbelül 83 millió euróra becsülte, a részt vevő vállalkozások összesített piaci részesedését körülbelül 50%-ban állapította meg.

10 A Bizottság kifejti, hogy a kartell különösen arra irányult, hogy magas árakat vezessenek be és tartsanak fenn, és ezzel egy időben, illetve ezt követően egymás között olyan különböző formában felosszák a piacot, mint az árakra vonatkozó megállapodások, a piac hamis árajánlatok (látszatárajánlatok) rendszere révén való felosztására vonatkozó megállapodások, valamint az elutasított ajánlatok vagy az ajánlattételtől való tartózkodás esetén pénzügyi kompenzációt nyújtó rendszerre (jutalékok) vonatkozó megállapodások.

11 A Bizottság megállapítja, hogy 1984 és a 90-es évek eleje között a kartell többek között az árak rögzítésére vonatkozó írásbeli megállapodások alapján működött. Ezzel párhuzamosan bevezették a jutalékokat és a látszatárajánlatokat is. A jutalék a végső ár olyan rejtett eleme, amelyet a fogyasztónak kellett megfizetnie, anélkül hogy megfelelő ellenszolgáltatást kapott volna érte. Olyan pénzösszeget jelent ugyanis, amelyet a nemzetközi költöztetésre vonatkozó szerződést elnyerő költöztető társaságnak kellett megfizetnie azon versenytársak számára, amelyek nem kapták meg a szerződést, függetlenül attól, hogy ez utóbbiak szintén benyújtottak-e ajánlatot, vagy tartózkodtak attól. Azon költöztető társaságoknak járó egyfajta pénzügyi kompenzációról van tehát szó, amelyek nem nyerték el a szerződést. A kartell tagjai kölcsönösen számlázták a jutalékokat az elutasított vagy olyan ajánlatok után, amelyek megtételétől tartózkodtak, fiktív szolgáltatásokra hivatkozva, és e jutalékok összegét kiszámlázták az

ügyfeleknek. A Bizottság szerint úgy kell tekinteni, hogy e magatartás a Belgiumban nyújtott nemzetközi költöztetési szolgáltatások árainak közvetett rögzítését jelenti.

12 E kartell tagjai együttműködtek olyan látszatárajánlatok tételében is, amelyek tévesen elhitették az ügyfelekkel, azaz a költöztetést fizető munkáltatókkal, hogy versenyen alapuló kritériumok szerint választhatnak. A látszatárajánlat az ügyfélnek vagy a költöző személynek olyan költöztető társaság által tett álárajánlat, amely nem szándékozott a költöztetést végrehajtani. Látszatárajánlatok tétele keretében a szerződést elnyerni kívánó költöztető társaság (a továbbiakban: kérelmező társaság) úgy járt el, hogy az intézmény vagy a vállalkozás közvetlenül vagy a költözni kívánó személy révén közvetve több árajánlatot kapjon. E célból a kérelmező társaság megjelölte versenytársainak azon árat, biztosításidíj-mértéket és raktározási költségeket, amelyeken a szolgáltatást számlázniuk kellett. Ezt követően ezen, a kérelmező társaság által javasolt árnál magasabb árat adták meg a látszatárajánlatokban. A Bizottság szerint, mivel a munkáltató rendszerint a legalacsonyabb árat ajánló költöztető társaságot választja, az ugyanazon nemzetközi költöztetésben érintett társaságok főszabály szerint előre tudták, melyikük nyerheti el az e költöztetésre vonatkozó szerződést.

13 Továbbá a Bizottság kiemeli, hogy a költöztető társaság által kért ár magasabb lehetett, mint amilyen egyébként lett volna, mivel az ugyanazon költöztetésben érintett többi társaság olyan látszatárajánlatokat tett, amelyekben a kérelmező társaság által megjelölt ár szerepelt. Például a Bizottság a határozat (233) preambulumbekezdésében az Allied Arthur Pierre 1997. július 11-i belső e-mailjét idézi, amely szerint: „[A]z ügyfél két [látszatárajánlatot] kért, így magasabb árat kérhetünk." Ennélfogva a Bizottság úgy érvel, hogy az ügyfeleknek tett látszatárajánlatokkal manipulálták a közbeszerzési

eljárást, ily módon az összes ajánlatban szándékosan a kérelmező társaság áránál magasabb árakat jelöltek meg, illetve ezen árak mindenképpen magasabbak voltak, mint amilyenek versenykörnyezetben lettek volna.

14 A Bizottság előadja, hogy e megállapodások 2003-ig fennálltak. Szerinte ezen összetett tevékenységek ugyanazon célt szolgálták, azaz az árak rögzítését, a piac felosztását és így a verseny torzítását.

15 Következésképpen a Bizottság elfogadta a határozat rendelkező részét, amelynek 1. cikke a következőképpen szól:

„A következő vállalkozások Belgiumban a nemzetközi költöztetési szolgáltatások árainak közvetlen és közvetett rögzítésével, a piac egy részének egymás közötti felosztásával, valamint a közbeszerzési eljárás manipulálásával a megjelölt időszakokban megsértették az [EK] 81. cikk (1) bekezdését:

[…]

c) [a Putters] 1997. február 14-től 2003. augusztus 4-ig;

[…]”

16 Következésképpen a határozat 2. cikkének h) pontjában a Bizottság 395 000 euró bírságot szabott ki a felperesre.

17 A bírságok összegének kiszámítása érdekében a Bizottság a határozatban az 1/2003 rendelet 23. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján kiszabott bírságok megállapításáról szóló közleményében (HL 2006. C 210., 2. o., a továbbiakban: 2006. évi iránymutatás) bemutatott módszert alkalmazta.

Az eljárás és a felek kérelmei

18 A Törvényszék Hivatalához 2008. június 4-én benyújtott keresetlevelével a felperes előterjesztette a jelen keresetet.

19 Az előadó bíró jelentése alapján a Törvényszék (nyolcadik tanács) úgy határozott, hogy megnyitja a szóbeli szakaszt. A Törvényszék a 2010. május 6-án tartott tárgyaláson meghallgatta a felek szóbeli előadásait és a Törvényszék által feltett kérdésekre adott válaszaikat.

20 A felperes azt kéri, hogy a Törvényszék:

– semmisítse meg a határozat 1. cikkét annyiban, amennyiben e rendelkezés kimondja, hogy a felperes megsértette az EK 81. cikk (1) bekezdését;

– semmisítse meg a határozat 2. cikkét a rá bírságot kiszabó részében;

– adott esetben a Bizottság által megállapítottnál jóval alacsonyabb összegű bírságot állapítson meg;

– a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

21 A Bizottság azt kéri, hogy a Törvényszék:

– a keresetet utasítsa el;

– a felperest kötelezze a költségek viselésére.

A jogkérdésről

22 A felperes öt, a határozat megsemmisítésére és a bírság törlésére, illetve csökkentésére irányuló jogalapra hivatkozik. Az első jogalap az EK 81. cikk alkalmazásával kapcsolatos, míg a többi jogalap a bírság kiszámítására vonatkozik.

1. *A felperes összetett és megszilárdult kartellben való részvételére alapított, első jogalapról*

A felek érvei

23 A felperes azt kifogásolja, hogy a Bizottság nyilvánvaló mérlegelési hibát követett el, amikor megállapította, hogy összetett és megszilárdult kartellben vett részt, noha csak a jutalékokkal és a látszatárajánlatokkal kapcsolatos magatartásokban vett részt, szórványosan.

24 Először is a felperes azt állítja, hogy egyrészről az árakra vonatkozó megállapodások, másrészről pedig a jutalékokra és a látszatárajánlatokra vonatkozó megállapodások célkitűzései teljesen eltérőek. A jutalékokra és a látszatárajánlatokra vonatkozó megállapodások még közvetetten sem irányultak az árak rögzítésére. Másodszor egyrészről az árakra vonatkozó megállapodásban, másrészről pedig a jutalékokra és a látszatárajánlatokra vonatkozó megállapodásokban részes felek nem ugyanazok. Harmadszor a felperes azt állítja, hogy nem képezte általános terv részét. Noha az összetett kartell a vállalkozások egy kis csoportját illetően fennállt, a felperes nem tartozott e kemény maghoz, és azt állítja, hogy nem tudott az árakra vonatkozó megállapodásokról. Negyedszer hangsúlyozza, hogy a néhány magatartásban való részvétele és a kis számú gazdasági szereplő között fennálló összetett kartell létezése között jelentős minőségbeli különbség van.

25 Válaszában a felperes kifejti, hogy a kartell által követett két elkülönülő célkitűzés egyrészről a Belgiumban nyújtott nemzetközi költöztetési szolgáltatások magas árainak fenntartása, másrészről pedig e szolgáltatások piacának felosztása volt. A felperesnek a látszatárajánlatokkal és a jutalékokkal kapcsolatos magatartásokban való szórványos részvétele azonban nem eredményezhette a piacon az árak általános szintjének emelkedését.

26 A Bizottság vitatja a felperes érveit.

A Törvényszék álláspontja

27 E jogalapjával a felperes vitatja egyes magatartások versenyellenes jellegét, és úgy érvel, hogy nem vett részt a határozatban leírt egységes és folyamatos jogsértésben. Következésképpen először is meg kell vizsgálni a jutalékok és a látszatárajánlatok versenyellenes jellegét, ezt követően emlékeztetni kell az egységes és folyamatos jogsértés fogalmára, végül pedig ezen elveket a felperes helyzetére kell alkalmazni.

A jutalékok és a látszatárajánlatok versenyellenes jellegéről

28 A felperes azt állítja, hogy a jutalékokra és a látszatárajánlatokra vonatkozó megállapodások nem irányultak – még közvetetten sem – az árak rögzítésére. Ezen állítás nem fogadható el. Ami a jutalékokat illeti, azok számát és mértékét előre állapították meg azt megelőzően, hogy a költöztető társaságok árajánlatokat adtak volna az ügyfeleknek. A jutalékok tehát elkerülhetetlenül megemelték az árak szintjét, mivel az általuk okozott költségeket az ügyfelekre hárították. Ami az árajánlatokat illeti, a „hamis" ajánlatban megadott árat az ajánlatot kérő társaság állapította meg, a látszatárajánlatot adó társaság pedig elfogadta, ami lehetővé tette, hogy az előbbi társaság a közös megegyezéssel megállapított „hamis" árhoz közel állapítsa meg az árát, magasabb szinten, mint amelyet a szabad verseny eredményezett volna. A határozat (233) preambulumbekezdésében a Bizottság bizonyította a látszatárajánlatokkal kapcsolatos magatartásnak ezt az árakra gyakorolt hatását (lásd a fenti 13. pontot).

29 Azon érveket illetően, miszerint a látszatárajánlatokat csupán azt követően tették, hogy az ügyfél választott, hangsúlyozni kell, hogy a szállítóval kapcsolatban lévő személy, például a Bizottság alkalmazottja nem a költöztető társaságok tényleges ügyfele. A költöztetést fizető vállalkozás vagy intézmény feladata ugyanis a költöztető társaság kiválasztása. Számos vállalkozás és közintézmény éppen azért kéri több ajánlat benyújtását, hogy választási lehetősége legyen.

30 Végül azon érvet illetően, miszerint a felperesnek a látszatárajánlatokkal és a jutalékokkal kapcsolatos magatartásokban való szórványos részvétele nem eredményezhette a piacon az árak általános szintjének emelkedését, emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EK 81. cikk (1) bekezdésének alkalmazásakor a megállapodás tényleges hatásait felesleges figyelembe venni, amennyiben kitűnik – ahogyan a jelen ügyben is –, hogy e megállapodás célja a közös piacon a verseny korlátozása, megakadályozása vagy torzítása (a Bíróság 56/64. és 58/64. sz., Consten és Grundig kontra Bizottság egyesített ügyekben 1966. július 13-án hozott ítélete [EBHT 1966., 429., 496. o.], és a Törvényszék T-143/89. sz., Ferriere Nord

kontra Bizottság ügyben 1995. április 6-án hozott ítéletének [EBHT 1995., II-917. o.] 30. pontja).

Az egységes és folyamatos jogsértés fogalmáról

31 A Bíróság a C-49/92. P. sz., Bizottság kontra Anic Partecipazioni ügyben 1999. július 8-án hozott ítéletének (EBHT 1999., I-4125. o.) 82. pontjában kimondta, hogy mesterséges lenne az egyetlen cél által jellemzett folyamatos magatartást szétbontani, és azt több különálló jogsértésnek tekinteni, miközben éppen ellenkezőleg, egységes jogsértésről van szó, amely fokozatosan mind megállapodások, mind összehangolt magatartások révén valósult meg.

32 E körülmények között az a vállalkozás, amely a jogsértésben saját magatartása révén vett részt, amely magatartás az EK 81. cikk (1) bekezdése értelmében vett versenyellenes célú megállapodás vagy összehangolt magatartás fogalmába tartozik, és amely a jogsértés egészének megvalósításához való hozzájárulásra irányult, az említett jogsértésben való részvételének teljes időszakát illetően felelősséggel tartozik azon magatartásokért is, amelyeket ugyanezen jogsértés keretében más vállalkozások tanúsítottak (a fenti 31. pontban hivatkozott Bizottság kontra Anic Partecipazioni ügyben hozott ítélet 83. pontja).

33 Ezen ítéletből kitűnik, hogy az egységes és folyamatos jogsértés fennállásának megállapítása érdekében a Bizottságnak bizonyítania kell, hogy a vállalkozás saját magatartásával hozzá kívánt járulni a valamennyi résztvevő által követett közös célkitűzésekhez, és tudott a más vállalkozások által azonos célok elérése végett tervezett vagy ténylegesen megvalósított magatartásokról, illetve azt, hogy e magatartásokat ésszerűen előre láthatta, és kész volt azok kockázatát elfogadni (a fenti 31. pontban hivatkozott Bizottság kontra Anic Partecipazioni ügyben hozott ítélet 87. pontja).

34 A kartellek ugyanis csak akkor tekinthetők egységes versenyellenes megállapodás alkotóelemeinek, ha bizonyított, hogy közös célkitűzés elérésére irányuló átfogó terv részét képezik. Ezenkívül a vállalkozásnak az e kartellekben való részvétele csak akkor minősülhet az egységes megállapodáshoz való csatlakozása kifejeződésének, ha a vállalkozás az érintett kartellekben való részvételekor tudott, vagy neki tudnia kellett arról, hogy ezáltal e megállapodáshoz csatlakozik (a Törvényszék T-25/95., T-26/95., T-30/95-T-32/95., T-34/95-T-39/95., T-42/95-T-46/95., T-48/95., T-50/95-T-65/95., T-68/95-T-71/95., T-87/95., T-88/95., T-103/95. és T-104/95. sz., Cimenteries CBR és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2000. március 15-én hozott ítéletének [EBHT 2000., II-491. o.] 4027. és 4112. pontja).

35 Így ezen ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy az egységes és folyamatos jogsértésben való részvétel bizonyításához három feltételnek kell teljesülnie, amelyek a következők: a közös célkitűzés elérésére irányuló átfogó terv fennállása, a vállalkozás e tervhez való szándékos hozzájárulása, és azon tény, hogy a vállalkozás (bizonyítottan vagy vélelmezhetően) tudott a többi résztvevő jogsértő magatartásairól.

36 A határozatot e feltételek fényében kell tehát megvizsgálni.

A kérdéses jogsértő magatartás minősítéséről

– A közös célkitűzés elérésére irányuló átfogó terv fennállásáról

37 Először is a közös célkitűzés elérésére irányuló átfogó terv fennállását illetően a Bizottság úgy érvel, hogy a kérdéses vállalkozások azon gazdasági célt követték, hogy torzítsák az árak alakulását.

38 A közös célkitűzés fogalma azonban nem határozható meg a jogsértés által érintett piacon fennálló verseny torzítására való általános hivatkozással, mivel a verseny érintettsége – mint cél vagy hatás – az EK 81. cikk (1) bekezdésének hatálya alá tartozó valamennyi magatartás alkotóelemének minősül. A közös célkitűzés fogalmának ekképpen való meghatározása azzal a veszéllyel járna, hogy az egységes és folyamatos jogsértés fogalma részben elveszítené értelmét, mivel e meghatározás azzal a következménnyel járna, hogy a valamely gazdasági ágazatot érintő, az EK 81. cikk (1) bekezdésében tiltott különböző magatartásokat szisztematikusan az egységes jogsértés alkotóelemeinek kellene minősíteni.

39 A jelen ügyben a határozatból kitűnik, hogy az átfogó terv keretébe illeszkedő különböző módokon követett közös célkitűzés az volt, hogy Belgiumban a nemzetközi költöztetési szolgáltatások nyújtása területén magas árszintet vezessenek be és tartsanak fenn, és felosszák e piacot. E közös célkitűzést a határozat (314) és (322)–(344) preambulumbekezdése részletesen bemutatja.

40 Azon két magatartás, amelyekben a felperes részt vett, az árakra vonatkozó írásbeli megállapodáshoz hasonlóan közös célkitűzést követett, azaz azt, hogy korlátozzák a kartell résztvevői közötti versenyt magasabb árszintet bevezetve, mint amely a megállapodások hiányában fennállt volna. A szerződést el nem nyerő versenytársaknak fizetett jutalékok erősen visszatartották utóbbiakat attól, hogy versenyképes árat ajánljanak, és a kartell résztvevői azáltal, hogy a látszatárajánlatok keretében információkat cseréltek ajánlataikról, korlátozták az árversenyt. Továbbá a látszatárajánlatokra vonatkozó megállapodás lehetővé tette, hogy a résztvevők magasabb szinten tartsák fenn az árakat, mint amelyen megállapodás hiányában tartották volna.

41 Végül valamely egységes és folyamatos jogsértés követheti az árak befolyásolására és a piac felosztására irányuló kettős célkitűzést. Ezen érv tehát nem kérdőjelezheti meg az ilyen jogsértés fennállását, ahogyan azon érv sem, hogy az egyrészről az árakra vonatkozó megállapodásban, másrészről pedig a jutalékokra és a látszatárajánlatokra vonatkozó megállapodásokban részes összes fél nem ugyanaz. Pusztán azon körülmény ugyanis, hogy az egyes vállalkozások a rájuk jellemző sajátos formákban

vesznek részt a jogsértésben, nem érinti a jogsértés egységes és folyamatos jogsértésnek való minősítését (a Törvényszék T-53/03. sz., BPB kontra Bizottság ügyben 2008. július 8-án hozott ítéletének [EBHT 2008., II-1333. o.] 260. pontja).

– A felperesnek az átfogó tervhez való szándékos hozzájárulásáról

42 Másodszor a felperes jogsértéshez való hozzájárulását illetően nem vitatott, hogy a felperes részt vett a határozatban leírt három magatartás közül kettőben, azaz a jutalékokra vonatkozó megállapodásban és a látszatárajánlatokra vonatkozó megállapodásban.

43 A felperes azonban sosem vett részt az árakra vonatkozó írásbeli megállapodásban. Márpedig, noha az a vállalkozás, amely a jogsértésben saját magatartása révén vett részt, felelősségre vonható azon magatartásokért is, amelyeket ugyanezen jogsértés keretében más vállalkozások tanúsítottak, ez csak az említett jogsértésben való részvételének időszakára érvényes (a fenti 31. pontban hivatkozott Bizottság kontra Anic Partecipazioni ügyben hozott ítélet 83. pontja). Következésképpen a felperes nem vonható felelősségre olyan magatartásokért, amelyek a kartellhez való csatlakozását megelőző több mint öt évvel megszűntek.

44 A határozatban azonban a Bizottság csak az 1997. február 14-től 2003. augusztus 4-ig tartó időszak vonatkozásában állapította meg, hogy a felperes megsértette az EK 81. cikk (1) bekezdését, amely időszakban a felperes a kartell valamennyi megnyilvánulásában részt vett. Ennélfogva a Bizottság megfelelően figyelembe vette azon tényt, hogy a felperes csak 1997-től kezdve vett részt a kartellben.

45 Továbbá a felperes azon állításai, miszerint a jutalékokra és a látszatárajánlatokra vonatkozó megállapodásokat nem alkalmazták egy időben, és a jutalékokra vonatkozó megállapodások szórványosak voltak, nem relevánsak, mivel a felperes állításával ellentétben e két magatartás ugyanazon célkitűzést követte.

– A jogsértő magatartások felperes általi ismeretéről

46 Harmadszor azon kérdést illetően, hogy a felperes tudott-e a kartell többi résztvevőjének jogsértő magatartásairól, ki kell emelni, hogy a felperes részvétele alatt nem került sor versenyellenes találkozókra. Azon tény azonban, hogy a felperes sosem vett részt ilyen találkozón, nem döntő, mivel a kartell működése azt mutatja, hogy tagjainak nem kellett találkozókon részt venniük annak érdekében, hogy tájékoztassák őket a jutalékokra vagy a látszatárajánlatokra vonatkozó megállapodásokról, vagy hogy azokban részt vegyenek. A megállapodásokat általában telefonon, e-mailben és/vagy faxon kötötték.

47 Továbbá a felperesnek szükségszerűen tudnia kellett a többi résztvevő jogsértő magatartásairól, mivel a jutalékokkal és a látszatárajánlatokkal kapcsolatos magatartás minden egyes alkalommal váltakozó partnerekkel való kölcsönös együttműködésen alapult. E rendszer ugyanis a *do ut des* elven nyugodott, mivel a jutalékot fizető vagy a látszatárajánlatot tevő egyes vállalkozások arra számítottak, hogy a jövőben e rendszerből maguk is hasznot húznak, és jutalékokat vagy látszatárajánlatokat kapnak. Ennélfogva a felperes állításával ellentétben e megállapodások nem voltak szórványosak, hanem azoknak kiegészítő jellege volt.

48 A felperes azon állítása, miszerint nem tudott az írásbeli megállapodásokról, és 1997 előtt nem tudott a jutalékokkal kapcsolatos magatartásról, nem releváns, mivel a

határozat csak ezen időponttól számítva állapítja meg a felperes jogsértésért való felelősségét. Legkésőbb 1997-ben, amikor elfogadta első jutalékát, a felperes tudomást szerzett azon tényről, hogy egyetlen vállalkozás sem folytatja tevékenységeit rendes versenyfeltételek között. Tudomása volt tehát a jogsértő magatartásokról, valamint a többi vállalkozás által követett versenyellenes célkitűzésről.

49 Következésképpen a Bizottság megalapozottan állapította meg, hogy a felperes tudott, vagy neki tudnia kellett, a kartell többi résztvevőjének jogsértő magatartásáról.

50 A fentiek összességéből következik, hogy a Bizottság helyesen állapította meg, hogy a felperes részt vett a határozatban leírt egységes és folyamatos jogsértésben. Ennélfogva az első jogalapot el kell utasítani.

2. *Az alapösszeg kiszámítására alapított, második jogalapról*

A felek érvei

51 Második jogalapjával a felperes úgy érvel, hogy a Bizottság a bírság alapösszegének kiszámításakor megsértette az arányosság és az egyenlő bánásmód elvét.

52 A felperes szerint az alapösszeget túl átfogóan számították ki, mivel a jogsértéssel közvetlen vagy közvetett összefüggésben lévő forgalma jóval a Bizottság által megállapított 1 441 149 eurós összeg alatt van. A jogsértés ugyanis a felperes által 2002-ben lebonyolított nemzetközi költöztetések csupán 1%-át befolyásolta. A felperes szerint nem a nemzetközi költöztetési szolgáltatásokkal elért teljes forgalmat kell figyelembe venni, hanem az azon szolgáltatásokhoz kapcsolódó forgalmat, amelyek az általa elkövetett jogsértésekkel ésszerűen – közvetlenül vagy közvetetten – összefüggésbe hozhatók.

53 A felperes kiemeli, hogy a Bizottság által követett módszer aránytalan és egyenlőtlen jellege kitűnik a figyelembe vett forgalomnak és a megállapított jogsértések számának arányából (a felperes esetében 18 476 euró, míg az Allied Arthur Pierre, az Interdean és a Ziegler esetében 7000 euró). E 18 476 eurós összeg ezenkívül aránytalan a felperes által lebonyolított nemzetközi költöztetési szolgáltatások átlagértékéhez képest (4650 euró).

54 A Bizottság úgy véli, hogy a felperes érvei megalapozatlanok, sőt hatástalanok. Amennyiben a Bizottság megállapította, hogy mely javak vagy szolgáltatások vannak közvetlen vagy közvetett összefüggésben a jogsértéssel, e javak vagy szolgáltatások eladásainak értékét figyelembe lehet venni a bírság alapösszegének meghatározásakor.

A Törvényszék álláspontja

55 A felperes vitatja a Bizottság által megállapított, a jogsértéssel közvetlen vagy közvetett összefüggésben lévő forgalmat.

56 A Bizottság állításaival ellentétben a jelen jogalap nem hatástalan. Amennyiben ugyanis a Bizottság a bírság alapösszegének kiszámításakor az 1 441 149 eurós összeg helyett kizárólag a jogsértés által állítólag érintett eladások értékét, azaz a felperes szerint ezen összeg 1%-át, vagyis 14 411,49 eurót vett volna figyelembe, az alapösszeg 18 374,65 eurót tenne ki, tehát jóval alatta maradna a felperesre a jelen ügyben alkalmazott 10%-os felső határnak.

57 Azon érv azonban, miszerint kizárólag a jogsértés által ténylegesen érintett eladások értékét lehet figyelembe venni, a 2006. évi iránymutatás (13) bekezdésének téves értelmezésén alapul. E bekezdés kimondja:

„A kiszabásra kerülő bírságok alapösszegének meghatározásához a Bizottság a jogsértés által közvetlenül vagy közvetve érintett [helyesen: a jogsértéssel közvetlen vagy közvetett összefüggésben lévő], a vállalkozás által […] értékesített áruk és szolgáltatások eladásának értékét alkalmazza […]”

58 A felperes állításaival szemben e rendelkezésből nem tűnik ki, hogy kizárólag a jogsértő magatartások által ténylegesen érintett költöztetésekből eredő eladások értékét lehet figyelembe venni a releváns eladások értékének kiszámításakor.

59 Így a 2006. évi iránymutatás (13) bekezdésének szövege „a jogsértés által közvetlenül vagy közvetve érintett [helyesen: a jogsértéssel közvetlen vagy közvetett összefüggésben lévő] […] eladás[okra]” hivatkozik, nem pedig „a jogsértés által érintett eladásokra”. A (13) bekezdés megfogalmazása tehát az érintett piacon végzett eladásokra vonatkozik. Ez egyébként igen világosan kitűnik a 2006. évi iránymutatás (6) bekezdésének német változatából, amely az „Umsatz auf den vom Verstoß betroffenen Märkten” (a jogsértés által érintett piacokon végzett eladások) megfogalmazást használja. *A fortiori,* a 2006. évi iránymutatás (13) bekezdése nem kizárólag azon esetekre vonatkozik, amelyekben a Bizottság a jogsértésre vonatkozóan okirati bizonyítékokkal rendelkezik.

60 Ezen értelmezést megerősíti a közösségi versenyszabályok célkitűzése is. A felperes által javasolt értelmezés ugyanis azt jelentené, hogy a kartellügyekben kiszabásra kerülő bírságok alapösszegének meghatározásakor a Bizottságnak minden egyes esetben bizonyítania kellene, hogy a kartell mely egyedi értékesítéseket érintette. Ilyen kötelezettséget az uniós bíróságok sosem írtak elő, és semmi nem utal arra, hogy a Bizottság a 2006. évi iránymutatásban ilyen kötelezettséget kívánt volna vállalni.

61 Ezenkívül az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy a forgalomnak a jogsértés tárgyát képező árukból származó része a jellegénél fogva alkalmas arra, hogy pontosan kimutassa a jogsértés érintett piacra gyakorolt hatásának mértékét (a Bíróság 100/80-103/80. sz., Musique diffusion française és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 1983. június 7-én hozott ítéletének [EBHT 1983., 1825. o.] 121. pontja). Közelebbről a valamely korlátozó magatartás tárgyát képező termékekkel elért forgalom olyan objektív tényezőnek minősül, amely pontosan mutatja e magatartás szabad versenyre gyakorolt káros hatásának mértékét (a Törvényszék T-151/94. sz., British Steel kontra Bizottság ügyben 1999. március 11-én hozott ítéletének [EBHT 1999., II-629. o.] 643. pontja és a T-50/03. sz., Saint-Gobain Gyproc Belgium kontra Bizottság ügyben 2008. július 8-án hozott ítéletének [az EBHT-ban nem tették közzé] 84. pontja). A 2006. évi iránymutatás ezen elvet vette át.

62 Ebből következik, hogy a felperes által hivatkozott adatok, azaz a figyelembe vett forgalomnak és a megállapított jogsértések számának aránya nem releváns. Annál is inkább, mivel kartellügyekben, amelyek jellegüknél fogva titkosak, elkerülhetetlen, hogy bizonyos, a versenyellenes magatartások megnyilvánulásait bizonyító iratokat nem fedeznek fel. A jelen ügyben valóban lehetetlen lett volna bizonyítékokat találni minden egyes érintett költöztetésre vonatkozóan.

63 Következésképpen a második jogalapot el kell utasítani.

3. *A különbségtétel hiányára alapított, harmadik jogalapról*

A felek érvei

64 Harmadik jogalapja keretében a felperes arra hivatkozik, hogy a Bizottság megsértette az arányosság és az egyenlő bánásmód elvét, amikor egységesen 17%-os mértéket alkalmazott, amely a 2006. évi iránymutatás (19) bekezdése értelmében a jogsértés súlyát tükrözi.

65 A felperes kifogásolja, hogy a Bizottság a bírság kiszámításakor valamennyi érintett vállalkozás esetében ugyanazon 17%-os mértéket alkalmazta a jogsértés súlya és az elrettentést szolgáló kiegészítő összeg vonatkozásában, anélkül hogy megvizsgálta volna e vállalkozások kartellben játszott szerepét és azon magatartások jellegét, amelyekben részt vettek. Azon tény következtében, hogy így valamennyi vállalkozást ugyanolyan módon kezeltek, noha azok érezhetően különböző helyzetben vannak, a felperest viszonylag súlyosabban szankcionálták, mint azon vállalkozást, amely bizonyítottan jelentős szerepet játszott a kartellben. Így a bírság alapösszegének és a megállapított jogsértések számának aránya a felperes esetében 23 462 eurót, míg az Allied Arthur Pierre esetében csak 6736 eurót tesz ki. Amikor azonban valamely jogsértést több fél követ el, a Bizottság köteles figyelembe venni az egyes résztvevők relatív súlyát. A felperes szerint a kartell résztvevői által játszott szerepek közötti különbség megkívánja a Bizottság általi különbségtételt.

66 A Bizottság azt állítja, hogy a felperesre végül is kiszabott bírság a bírság felső határának alkalmazása miatt már „rendkívül alacsony". Így, ha a felperes által hivatkozott okok miatt ki is igazítanák a bírság kiszámítását, a bírság ezáltal nem csökkenne. Továbbá a Bizottság vitatja a felperes állításait.

A Törvényszék álláspontja

67 Először is ki kell emelni, hogy téves azon feltevés, miszerint a felperes által elkövetett jogsértésre vonatkozó írásos bizonyítékok számának és az e jogsértés súlyát tükröző százalékszámnak lineáris kapcsolatban kell lennie. Kartellügyekben, amelyek jellegüknél fogva titkosak, elkerülhetetlen ugyanis, hogy bizonyos, a versenyellenes magatartások megnyilvánulásait bizonyító iratokat nem fedeznek fel, különösen ha a Bizottság a felperesnél nem folytatott vizsgálatokat.

68 A különbségtétel hiányát illetően a Törvényszék által a Team Relocations kontra Bizottság ügyben felhozott harmadik jogalap, illetve a Gosselin kontra Bizottság ügyben a Gosselin által felhozott második jogalap keretében tett észrevételekre kell utalni (a T-204/08. sz. ügyben hozott ítélet 80. és az azt követő pontjai, illetve a T-208/08. sz. ügyben hozott ítélet 124. és az azt követő pontjai). Meg kell azonban állapítani, hogy a jelen ügyben a 10%-os felső határ alkalmazása már a bírság jelentős csökkenését eredményezte. Ugyanis, míg a bírság alapösszegét 1,83 millió euróban állapították meg, a kiszabott bírság 395 000 eurót tesz ki. E körülmények között nem képzelhető el, hogy a súly eltérő értékelése, amelyet a felső határ alkalmazása előtt kell elvégezni, a bírság végső összegének csökkenését eredményezné. Figyelemmel ugyanis a felperes által elkövetett jogsértés jellegére, az eladások értéke arányának, amelyet a jogsértés súlya alapján kell meghatározni, a 2006. évi iránymutatás (23) bekezdése értelmében „a legmagasabb szinten" kell lennie. Márpedig, még ha feltételezzük is, hogy a Törvényszék korlátlan felülvizsgálati jogkörében eljárva úgy véli, hogy a súlyosság meghatározása keretében és a kiegészítő összeg vonatkozásában 15,1%-os mértéket kell alkalmazni, a bírság alapösszege 1,63 millió eurót tenne ki, tehát még mindig messze meghaladná a felső határt.

69 Amennyiben a felperes azt állítja, hogy részvételének relatív súlya kevésbé jelentős, mint a többi részt vevő vállalkozásé, az ezen állítás alátámasztása érdekében kifejtett érvelés tehát a jelen ügyben nem befolyásolhatja a kiszabott bírság végső összegét.

70 Ennélfogva a harmadik jogalapot el kell utasítani.

4. *A maximális bírság kiszabására alapított, negyedik jogalapról*

A felek érvei

71 E jogalappal a felperes arra hivatkozik, hogy a Bizottság megsértette az arányosság és az egyenlő bánásmód elvét, mivel az 1/2003 rendeletben előirányzott maximális bírságot, azaz az előző üzleti év forgalmának 10%-át szabta ki vele szemben.

72 A felperes szerint azon tény, hogy a felső határ alkalmazása ilyen jelentős, azaz 1 830 000 euróról 395 000 euróra való csökkenést eredményezett, már önmagában mutatja a bírságnak és a Bizottság számítási módszerének az ésszerűtlen és aránytalan jellegét. Továbbá a Bizottság megsértette az arányosság és az egyenlő bánásmód elvét, mivel a kartellben korlátozott szerepet játszó és a piacra csekély befolyást gyakorló gazdasági szereplővel szemben a lehetséges maximális bírságot szabta ki.

73 A Bizottság úgy véli, hogy e jogalapnak nincs önálló jelentősége.

A Törvényszék álláspontja

74 Meg kell állapítani, hogy a maximális bírság kiszabására alapított jelen jogalapnak a bírság összegére vonatkozó többi jogalaphoz képest nincs önálló jelentősége. Pusztán azon tény, hogy a végül kiszabott bírság a felperes forgalmának 10%-át teszi ki, noha e százalékszám a kartell többi résztvevője esetében alacsonyabb, nem jelentheti az egyenlő bánásmód vagy az arányosság elvének megsértését. Ez ugyanis szorosan annak a következménye, hogy a 10%-os felső határ pusztán olyan kiegyenlítő határértékként értelmezendő, amely a bírságnak az enyhítő körülmények vagy az arányosság elve miatti esetleges csökkentését követően kerül alkalmazásra.

75 Az eladások értéke alapján meghatározott összegnek a jogsértésben való részvétel éveinek számával való megszorzása azonban azzal járhat, hogy a 2006. évi iránymutatás keretében az 1/2003 rendelet 23. cikkének (3) bekezdésében előírt 10%-os felső határ alkalmazása ezentúl inkább szabályt jelent, mintsem kivételt mindazon vállalkozások esetében, amelyek elsősorban egyetlen piacon tevékenykednek, és amelyek több mint egy éven keresztül vettek részt valamely kartellben. Ebben az esetben bármilyen, a súlyosság vagy az enyhítő körülmények alapján való különbségtétel rendszerint már nem éreztetheti hatását azon a bírságon, amelyet a 10%-ra való csökkentés érdekében kiegyenlítettek. A bírság végső összegét illetően az ebből adódó különbségtétel hiánya a büntetések és joghátrányok egyéniesítésének elve tekintetében problémát jelent, amely az új módszerrel szorosan összefügg. Szükséges lehet, hogy a Törvényszék korlátlan felülvizsgálati jogkörét teljes mértékben gyakorolja azon konkrét esetekben, amikor a 2006. évi iránymutatás önmagában való alkalmazása nem teszi lehetővé a megfelelő különbségtételt. A jelen ügyben a Törvényszék azonban úgy véli, hogy erről nincs szó (e tekintetben lásd a lenti 81. és az azt követő pontokat).

76 Következésképpen a negyedik jogalapot el kell utasítani.

5. *Az enyhítő körülményekre alapított, ötödik jogalapról*

A felek érvei

77 Utolsó jogalapjával a felperes arra hivatkozik, hogy a Bizottság megsértette a bizalomvédelem és az egyenlő bánásmód elvét, és mérlegelési hibát vétett, amikor egyetlen enyhítő körülményt sem vett figyelembe.

78 A felperes úgy véli, hogy teljesíti a 2006. évi iránymutatás (29) bekezdésében meghatározott néhány enyhítő körülmény alkalmazására vonatkozó feltételeket. Közelebbről a Bizottság első közbelépésére teljesen megszüntette a jogsértések elkövetésében való részvételt; a jogsértésben való részvétele igen korlátozott volt; ténylegesen együttműködött, és mindig megküldte valamennyi, a Bizottság számára szükséges és hasznos adatot. Továbbá nem vitatta a tényeket, és az eljárásban nagyfokú diszkréciót tanúsított, amikor a kifogásközlésre korlátozott mértékben reagált, és nem vett részt a tárgyaláson. Hozzáállása tehát megfelel annak, amit azon vállalkozásoktól várnak, amelyek az 1/2003 rendelet 7. és 23. cikke szerint kartellügyekben hozott határozatok elfogadása érdekében folytatott vitarendezési eljárások lefolytatásáról szóló bizottsági közlemény (HL 2008 C 167., 1. o.) és a 773/2004/EK rendelet kartellügyekben folytatott vitarendezési eljárásokkal kapcsolatos módosításáról szóló, 2008. június 30-i 622/2008/EK bizottsági rendelet (HL L 171., 3. o.) alapján vitarendezést kérnek.

79 A Bizottság vitatja a felperes érveit. Úgy véli továbbá, hogy e jogalap a felperes számára semmiképpen nem lehet hasznos, mivel a felső határ alkalmazása miatt a Puttersszel szemben kiszabott bírság már „rendkívül alacsony".

A Törvényszék álláspontja

80 A Bizottság – ahogyan a harmadik jogalap keretében is – a felperes által felhozott jogalap hasznosságát kérdőjelezi meg. E tekintetben meg kell állapítani, hogy a jelen ügyben a bírság enyhítő körülmények figyelembevétele miatti csökkentése valóban nem eredményezheti a bírság végső összegének csökkentését. Mivel ugyanis a 10%-os felső határ alkalmazása már a bírság igen jelentős csökkentését eredményezte, és a felperes által hivatkozott enyhítő körülményekre tekintettel, a Törvényszék korlátlan felülvizsgálati jogkörében eljárva úgy véli, hogy e körülmények figyelembevétele, amit a felső határ alkalmazása előtt kell megtenni, nem eredményezheti a bírság végső összegének csökkentését. Így – amint a Bizottság helyesen kiemelte –, ha a felperes által hivatkozott okok miatt ki is igazítanák a bírság kiszámítását, a bírság ezáltal nem csökkenne. Ismételten utalni kell arra, hogy ez szorosan annak a következménye, hogy a 10%-os felső határ pusztán olyan kiegyenlítő határértékként értelmezendő, amely a bírság enyhítő körülmények miatti esetleges csökkentését követően kerül alkalmazásra.

81 A teljesség kedvéért a Törvényszék mégis megvizsgálja a felperes által hivatkozott érveket.

82 A felperes először is kiemeli, hogy a Bizottság első közbelépésére teljesen megszüntette a jogsértések elkövetésében való részvételt. Igaz, hogy a 2006. évi iránymutatás (29) bekezdésének első franciabekezdése kimondja, hogy a bírság alapösszege csökkenthető, ha az érintett vállalkozás bizonyítani tudja, hogy a Bizottság első közbelépésére abbahagyta a jogsértést. A következő mondat azonban kifejti, hogy ez „nem vonatkozik a titkos megállapodásokra és magatartásra (főként a kartellekre nem)". Ennélfogva a Bizottság helyesen állapította meg, hogy nincs szó a bírság csökkentését igazoló okról.

83 Másodszor a felperes azon állítását illetően, miszerint a jogsértésben való részvétele igen korlátozott volt, ki kell emelni, hogy a Bizottság e vállalkozást illetően 78, a jutalékokkal és a látszatárajánlatokkal kapcsolatos konkrét esetre vonatkozóan írásos bizonyítékkal rendelkezik. Igaz, hogy a kérdéses jogsértés idővel változott, és az írásbeli megállapodásokkal, amelyeket a jogsértés első szakaszában alkalmaztak, ezt követően felhagytak. Következésképpen a 2006. évi iránymutatás (19) bekezdésének értelmében figyelembe veendő eladások értékének arányát főszabály szerint az időre tekintettel változtatni lehetne. E körülmény igazolhatná a bírság enyhítő körülmények miatti csökkentését is.

84 Márpedig meg kell állapítani, hogy azon magatartások, amelyekben a felperes részt vett, nem jelentenek kevésbé súlyos jogsértéseket, mint az árak rögzítésére vonatkozó írásbeli megállapodások vagy meghatározott költöztetések árainak *ad hoc* rögzítése. A felperes állításaival ellentétben ugyanis a látszatárajánlatok és a jutalékok az árakra is kihatottak (lásd a fenti 28. pontot). Ugyanígy a jelen ügy körülményei között azon tény, hogy a felperes nem vett részt versenyellenes célú találkozókon, nem releváns a jogsértés súlyának értékelésekor, mivel a kartell olyan mechanizmusok révén működött, amelyek feleslegessé tették az ilyen találkozókat.

85 Harmadszor a felperesnek a Bizottsággal való állítólagos együttműködését és a tények nem vitatását illetően ki kell emelni, hogy a határozat (592) és (594) preambulumbekezdésében foglalt megállapítások szerint a felperes együttműködése a vállalkozás szerkezetére és gazdasági adataira vonatkozó tájékoztatáskérésekre adott válaszra szorítkozott. A felperes nem szolgált önként a jogsértésre vonatkozó bizonyítékokkal. Továbbá a kartellügyek esetében a bírságok alóli mentességről és a bírságok csökkentéséről szóló 1996. július 18-i bizottsági közleménnyel (HL C 207., 4. o.) szemben a 2002. évi engedékenységi közlemény nem rendelkezik csupán a tények valóságtartalmának nem vitatása miatti csökkentésről. Következésképpen a Bizottság megalapozottan állapította meg, hogy e körülmények egyike sem igazolhatja a bírság összegének csökkentését.

86 Végül negyedszer a felperes azt állítja, hogy hozzáállása megfelelt annak, amit azon vállalkozásoktól várnak, amelyek vitarendezést kérnek. Márpedig meg kell állapítani, hogy a kartellügyekben folytatott vitarendezési eljárásokról szóló 622/2008 rendelet csak 2008 júliusában lépett hatályba, míg a határozatot 2008 márciusában hozták, és a kifogásközlést a felperessel 2006 októberében közölték. Ennélfogva e rendelet a jelen ügyben nem volt alkalmazható. Mindenesetre az e rendeletben előírt eljárást nem folytatták le.

87 Ebből következik, hogy a felperes utolsó jogalapját el kell utasítani.

88 Mivel a felperes valamennyi jogalapja elutasításra került, a keresetet teljes egészében el kell utasítani.

A költségekről

89 Az eljárási szabályzat 87. cikkének 2. §-a alapján a Törvényszék a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a felperes pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján

A TÖRVÉNYSZÉK (nyolcadik tanács)

a következőképpen határozott:

1) A Törvényszék a keresetet elutasítja.

2) A Törvényszék a Putters International NV-t kötelezi a költségek viselésére.

Papasavvas Wahl Dittrich

Kihirdetve Luxembourgban, a 2011. június 16-i nyilvános ülésen.

Aláírások

Tartalomjegyzék

A tényállás ..... II - 3734

1. A jogvita tárgya ..... II - 3734

2. A felperes ..... II - 3735

3. A közigazgatási eljárás ..... II - 3735

4. A megtámadott határozat ..... II - 3736

Az eljárás és a felek kérelmei ..... II - 3740

A jogkérdésről ..... II - 3741

1. A felperes összetett és megszilárdult kartellben való részvételére alapított, első jogalapról ..... II - 3741

A felek érvei ..... II - 3741

A Törvényszék álláspontja ..... II - 3742

A jutalékok és a látszatárajánlatok versenyellenes jellegéről ..... II - 3743

Az egységes és folyamatos jogsértés fogalmáról ..... II - 3744

A kérdéses jogsértő magatartás minősítéséről ..... II - 3745

– A közös célkitűzés elérésére irányuló átfogó terv fennállásáról ..... II - 3745

– A felperesnek az átfogó tervhez való szándékos hozzájárulásáról ..... II - 3747

– A jogsértő magatartások felperes általi ismeretéről ..... II - 3748

2. Az alapösszeg kiszámítására alapított, második jogalapról ..... II - 3749

A felek érvei ..... II - 3749

A Törvényszék álláspontja ..... II - 3750

3. A különbségtétel hiányára alapított, harmadik jogalapról ..... II - 3753

A felek érvei ..... II - 3753

A Törvényszék álláspontja ..... II - 3754

4. A maximális bírság kiszabására alapított, negyedik jogalapról ..... II - 3755

A felek érvei ..... II - 3755

A Törvényszék álláspontja ..... II - 3756

5. Az enyhítő körülményekre alapított, ötödik jogalapról ..... II - 3757

A felek érvei ..... II - 3757

A Törvényszék álláspontja ..... II - 3758

A költségekről ..... II - 3760